

888

Besluit van 15 december 1994 tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van de artikelen 175, zesde lid, van Boek 6, en 620, onderdeel a, 1030, onderdeel a, 1210, onderdeel a, 1218, 1670, onderdeel a, en 1678 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, alsmede tot wijziging van het Besluit van 19 februari 1990 ter uitvoering van artikel 951f van het Wetboek van Koophandel (Uitvoeringsbesluit aansprakelijkheid gevaarlijke stoffen en milieuverontreiniging)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 25 maart 1994, Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht, nr. 431900/94/6;

Gelet op de artikelen 175, zesde lid, van Boek 6, en 620, onderdeel a, 1030, onderdeel a, 1210, onderdeel a, 1218, 1670, onderdeel a, en 1678 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, alsmede artikel 951f van het Wetboek van Koophandel;

De Raad van State gehoord (advies van 18 juli 1994, No. W03.94.0292);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 12 december 1994, stafafdeling Wetgeving Privaatrecht nr. 471491/94/6;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Aanwijzing gevaarlijke stoffen

Artikel 1

Als stoffen die worden geacht aan de omschrijving van artikel 175, eerste lid, eerste zin, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek te voldoen worden aangewezen:

a. de stoffen die zijn opgenomen in Bijlage I bij richtlijn nr. 67/548/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen (PbEG L 196), zoals gewijzigd door richtlijn nr. 92/32/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 30 april 1992 (PbEG L 154);

b. de gevaarlijke afvalstoffen aangewezen in het Besluit aanwijzing

gevaarlijke afvalstoffen, voor zover zij niet reeds onder de in onderdeel a bedoelde stoffen vallen.

Artikel 2

1. Als gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 620, onderdeel a, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangewezen een stof die behoort tot een van de volgende categorieën:

a. olie in bulk als opgenomen in Appendix I van Annex I van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van schepen (Trb. 1975, 147) en het bijbehorende Protocol van 1978 (Trb. 1978, 188), daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, voor zover de aansprakelijkheid ter zake van deze olie niet reeds valt onder de Wet aansprakelijkheid olietankschepen;

b. schadelijke vloeistoffen in bulk als bedoeld in Appendix II van Annex II van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van schepen (Trb. 1975, 147) en het bijbehorende Protocol van 1978 (Trb. 1978, 188), daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, en die stoffen en mengsels welke in overeenstemming met artikel 3(4) van Annex II van het Verdrag voorlopig zijn ingedeeld in een van de Categorieën A, B, C of D;

c. gevaarlijke vloeistoffen in bulk als opgenomen op de lijst van Hoofdstuk 17 van de door de Internationale Maritieme Organisatie vastgestelde International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk, 1983, daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, en de producten voor welke overeenkomstig artikel 1.1.3 van de Code door de betrokken bevoegde autoriteit of havenautoriteit voorlopig geschikte vervoersvoorwaarden zijn gegeven;

d. gevaarlijke en schadelijke stoffen, materialen en voorwerpen in verpakte vorm die vallen onder de door de Internationale Maritieme Organisatie vastgestelde International Maritime Dangerous Goods Code, daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan;

e. tot vloeistof verdichte gassen als bedoeld in Hoofdstuk 19 van de door de Internationale Maritieme Organisatie vastgestelde International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Liquefied Gases in Bulk, 1983, daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, en de producten waarvoor overeenkomstig artikel 1.1.6 van de Code door de betrokken bevoegde autoriteit of havenautoriteit voorlopige geschikte vervoersvoorwaarden zijn gegeven;

f. vloeistoffen in bulk met een vlampunt van niet meer dan 60°C (gemeten met de gesloten kroes methode);

g. vaste bulkstoffen die chemisch gevaarlijke eigenschappen bezitten die vallen onder Appendix B van de door de Internationale Maritieme Organisatie vastgestelde Code of Safe Practice for Solid Bulk Cargoes, daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, en die gestort worden vervoerd.

2. Als gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 620, onderdeel a, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek wordt tevens aangewezen het residu van een stof in bulk met een vlampunt van niet meer dan 60°C (gemeten met de gesloten kroes methode).

Artikel 3

Een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 1030, onderdeel a, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek is een stof of voorwerp waarvan de bijlagen A en B van de Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen langs de weg (Trb. 1959, 171), daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, het internationale vervoer over de weg verbieden of slechts onder bepaalde voorwaarden toelaten, met uitzondering van die stoffen of voorwerpen welke overeenkomstig de voorwaarden van randnummer 10 010 worden vervoerd dan

wel waarvan de hoeveelheden tijdens het vervoer die van randnummer 10 011 niet overschrijden.

Artikel 4

Een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 1210, onderdeel a, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek is een stof of voorwerp waarvan de bijlagen A en B van de Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen langs de weg (Trb. 1959, 171), daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, het internationale vervoer over de weg verbieden of slechts onder bepaalde voorwaarden toelaten, met uitzondering van die stoffen of voorwerpen welke overeenkomstig de voorwaarden van randnummer 10 010 worden vervoerd dan wel waarvan de hoeveelheden tijdens het vervoer die van randnummer 10 011 niet overschrijden.

Artikel 5

Een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 1670, onderdeel a, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek is een stof of voorwerp waarvan de bijlagen A en B van de Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen langs de weg (Trb. 1959, 171), daaronder begrepen de latere wijzigingen daarvan, het internationale vervoer over de weg verbieden of slechts onder bepaalde voorwaarden toelaten, met uitzondering van die stoffen of voorwerpen welke overeenkomstig de voorwaarden van randnummer 10 010 worden vervoerd dan wel waarvan de hoeveelheden tijdens het vervoer die van randnummer 10 011 niet overschrijden.

§ 2. Vaststelling bedragen beperking aansprakelijkheid

Artikel 6

1. Het bedrag bedoeld in artikel 1218 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek tot welke de exploitant van een voertuig zijn aansprakelijkheid kan beperken wordt vastgesteld:

- a. wanneer het vorderingen betreft terzake van dood of lichamelijk letsel op 7,2 miljoen rekeneenheden per gebeurtenis;
- b. wanneer het enige andere vordering betreft op 4,8 miljoen rekeneenheden per gebeurtenis.

2. Indien is voldaan aan de vereisten voor aansprakelijkheid van de exploitant uit anderen hoofde dan de artikelen 1210-1217 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, zo artikel 1213, vierde lid, eerste zin, buiten toepassing wordt gelaten, worden in afwijking van het eerste lid, de daar bedoelde bedragen vastgesteld:

- a. wanneer het vorderingen betreft terzake van dood of lichamelijk letsel op 18 miljoen rekeneenheden per gebeurtenis;
- b. wanneer het enige andere vordering betreft op 12 miljoen rekeneenheden per gebeurtenis.

Artikel 7

Het bedrag bedoeld in artikel 1678 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek tot welke de exploitant van een spoorweg zijn aansprakelijkheid kan beperken wordt vastgesteld:

- a. wanneer het vorderingen betreft terzake van dood of lichamelijk letsel op 18 miljoen rekeneenheden per gebeurtenis;
- b. wanneer het enige andere vordering betreft op 12 miljoen rekeneenheden per gebeurtenis.

Artikel 8

De rekeneenheid, genoemd in de artikelen 6 en 7 is het bijzondere trekkingsrecht, zoals dat is omschreven door het Internationale Monetaire Fonds. De bedragen genoemd in de artikelen 6 en 7 worden omgerekend in Nederlands geld naar de koers van de dag waarop de schuldenaar voldoet aan een ingevolge artikel 320c van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering gegeven bevel tot storting of andere zekerheidsstelling. De waarde van het Nederlandse geld, uitgedrukt in bijzondere trekkingsrechten, wordt berekend volgens de waarderingsmethode die door het Internationale Monetaire Fonds op de dag van omrekening wordt toegepast voor zijn eigen verrichtingen en transacties.

Artikel 9

In het Besluit van 19 februari 1990, Stb. 96 ter uitvoering van artikel 951f van het Wetboek van Koophandel worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Na artikel 2 wordt een nieuw artikel 2a ingevoegd, luidende:

Artikel 2a

1. In de gevallen waarin de aansprakelijkheid van de eigenaar van een binnenschip berust op titel 8.11.4 van het Burgerlijk Wetboek, belooft het bedrag van het in artikel 951f van het Wetboek van Koophandel genoemde fonds wanneer het vorderingen betreft terzake van dood of letsel (personenfonds):

a. voor een schip, niet bestemd tot het vervoer van zaken, in het bijzonder een passagiersschip, 400 rekeneenheden per kubieke meter waterverplaatsing tot het vlak van de grootst toegelaten waterdiepgang, vermeerderd voor schepen voorzien van mechanische voortbewegingswerktuigen met 1400 rekeneenheden voor elke kilowatt van het vermogen van de voortbewegingswerktuigen;

b. voor een schip dat is bestemd voor het vervoer van zaken, 400 rekeneenheden per ton laadvermogen van het schip, vermeerderd voor schepen voorzien van mechanische voortbewegingswerktuigen met 1400 rekeneenheden voor elke kilowatt van het vermogen van de voortbewegingswerktuigen;

c. voor een duw- of sleepboot, 1400 rekeneenheden voor elke kilowatt van het vermogen van de voortbewegingswerktuigen;

d. voor een duwboot die op het tijdstip waarop de schade is veroorzaakt, hecht met duwbakken in een duweenheid was gekoppeld, wordt het overeenkomstig c berekende bedrag vermeerderd met 200 rekeneenheden per ton laadvermogen van de geduwde bakken;

e. voor een schip voorzien van mechanische voortbewegingswerktuigen, dat op het tijdstip waarop de schade is veroorzaakt andere hecht met dat schip gekoppelde schepen voortbeweegt, wordt het overeenkomstig a, b en c berekende bedrag vermeerderd met 200 rekeneenheden per ton laadvermogen of per kubieke meter waterverplaatsing van de andere schepen;

f. voor de volgens artikel 951a, vierde lid, van het Wetboek van Koophandel mede onder binnenschepen begrepen zaken een bedrag gelijk aan tweemaal de waarde op het tijdstip van het voorval, dat aanleiding gaf voor de vordering.

2. Wanneer het enige andere vordering betreft (zakenfonds) wordt het bedrag van het fonds op dezelfde wijze berekend als op grond van het eerste lid, met dien verstande dat:

a. het bedrag per ton laadvermogen van het schip en per kubieke meter waterverplaatsing tot het vlak van de grootst toegelaten diepgang als genoemd in het eerste lid, onderdeel a en b, wordt gesteld op 300 rekeneenheden;

b. het bedrag voor elke kilowatt als genoemd in het eerste lid, onderdeel a, b en c, wordt gesteld op 1000 rekeneenheden;

c. het bedrag per ton laadvermogen van het schip en per kubieke meter waterverplaatsing tot het vlak van de grootst toegelaten diepgang als genoemd in het eerste lid, onderdeel d en e, wordt gesteld op 150 rekeneenheden;

d. het bedrag van het eerste lid onderdeel f wordt gesteld op 1,5 maal de waarde op het tijdstip van het voorval dat aanleiding gaf tot de vordering.

3. In geen geval kan het bedrag van het personenfonds lager dan 1 miljoen en hoger dan 4 miljoen rekeneenheden en het bedrag van het zakenfonds lager dan 750 000 en hoger dan 3 miljoen rekeneenheden zijn.

B

In de artikelen 3, 4 en 5 worden de woorden «artikelen 1 en 2» telkens vervangen door: artikelen 1, 2 en 2a.

§ 3. Slotbepalingen

Artikel 10

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 11

Dit besluit wordt aangehaald als: Uitvoeringsbesluit aansprakelijkheid gevaarlijke stoffen en milieuverontreiniging

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 15 december 1994

Beatrix

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

Uitgegeven de *achtentwintigste* december 1994

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, vijfde lid jo. vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State

Inleiding

1. De bepalingen die door inwerkingtreding van het wetsvoorstel aanvulling van de Boeken 3, 6 en 8 nieuw BW met regels betreffende de aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen en verontreiniging van lucht, water of bodem (wetsvoorstel 21 202) in het Burgerlijk Wetboek zijn opgenomen, bevatten een risicoaansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door gevaarlijke stoffen. Boek 6 wordt onder meer aangevuld met artikel 175 dat zich richt tot de beroeps- of bedrijfsmatige gebruiker van deze stoffen, terwijl aan Boek 8 aansprakelijkheden in verband met het vervoer ervan worden toegevoegd. Het onderhavige besluit geeft uitvoering aan een aantal bepalingen in de betreffende regelingen. Het gaat daarbij om bepalingen met betrekking tot de nadere invulling van het begrip «gevaarlijke stof» en om de vaststelling of wijziging van de bedragen tot welke de aansprakelijkheid kan worden beperkt.

Aanwijzing van gevaarlijke stoffen; algemeen

2. De in Boek 6 en Boek 8 opgenomen regelingen bevatten een verschillende omlijning van de groepen van gevaarlijke stoffen waarop zij van toepassing zijn. Volgens de artikelen 620, 1030, 1210 en 1670 van Boek 8 gaat het om gevaarlijke stoffen die als zodanig bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen. In de artikelen 2 tot en met 5 van het onderhavige besluit vindt deze aanwijzing plaats. Op stoffen die niet worden aangewezen is de afdeling waarvoor de aanwijzing geldt niet van toepassing. Tevens is daarmee ook aansprakelijkheid op grond van artikel 6:175 uitgesloten, indien de schade tijdens het vervoer is ontstaan (zie de artikelen 8:621, 8:1031, 8:1211 en 8:1671, telkens het vierde lid).

Artikel 6:175 gaat uit van een ander systeem. Het stelt voorop dat het moet gaan om een stof waarvan bekend is dat zij zodanige eigenschappen heeft dat zij een bijzonder gevaar van ernstige aard voor personen of zaken oplevert (eerste lid, eerste volzin). Aan deze open norm wordt vervolgens invulling gegeven door de derde volzin van het eerste lid, waarin gevaarscategorieën worden genoemd waarvoor in elk geval geldt dat de stoffen die daartoe behoren als gevaarlijk dienen te worden aangemerkt. Het sluitstuk wordt gevormd door de bevoegdheid van het zesde lid om bij algemene maatregel van bestuur stoffen aan te wijzen, die geacht worden aan de omschrijving van de eerste volzin van het eerste lid te voldoen. Een stof kan in elk geval worden aangewezen als zij volgens de criteria en methoden vastgesteld krachtens artikel 34, derde lid, Wet milieugevaarlijke stoffen behoort tot een der categorieën van het tweede lid van dat artikel. In tegenstelling tot de Boek 8 regeling is hier derhalve geen sprake van een limitatieve lijst van stoffen waarvoor risicoaansprakelijkheid bestaat, maar van een open stelsel.

3. Het zojuist beschreven verschil in aanpak houdt verband met de internationale verdragen in samenhang waarmee de regelingen tot stand zijn gekomen. Voor wat betreft Boek 6 is dat de in het kader van de Raad van Europa gesloten Convention on Civil Liability for damage resulting from activities dangerous to the environment (Lugano, 21 juni 1993, Trb. 1993, 149, hierna: milieuschadeverdrag). De Boek 8 regeling sluit nauw aan bij de Convention sur la Responsabilité civile pour les dommages causés au cours de Transport de marchandises Dangereuses par route, rail et bateaux de navigation intérieure (hierna: CRTD-verdrag). Met betrekking tot het zeevervoer tenslotte speelt hier nog een rol de in ontwerp zijnde International Convention on Liability and Compensation for Damage in connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea (hierna: ontwerp HNS-verdrag). Het belang van een

goede afstemming met internationale regelingen is evident. Ook bij de aanwijzing van gevaarlijke stoffen in het onderhavige besluit is dit het uitgangspunt geweest.

Aanwijzing krachtens artikel 6:175, zesde lid

4. Zoals zojuist aangegeven, wordt in de omschrijving van de stoffen die onder artikel 175 van Boek 6 vallen, aangesloten bij de Wet milieugevaarlijke stoffen. Krachtens deze wet zijn zowel criteria en methoden ter bepaling van de gevaarlijke eigenschappen van een stof (art. 34, derde lid) als een stoffenlijst vastgesteld (art. 36, derde en vierde lid). Aanvankelijk lag het in de bedoeling naar laatstgenoemde lijst te verwijzen, die als bijlage IV was opgenomen bij een ministeriële regeling: de Nadere regels verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen. Deze lijst was dezelfde als die van bijlage I bij EEG richtlijn 67/548/EEG betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen (PbEG L 196).

Bij de wijziging van genoemde ministeriële regeling per 1 november 1991 (Stcrt. 1991, 215) is echter het systeem verlaten om de stoffen van bijlage I bij de Richtlijn op te sommen in een bijlage bij de regeling. Thans wordt rechtstreeks verwezen naar de Richtlijn-bijlage (zie art. 6, eerste lid, van de regeling). Het belangrijkste voordeel dat zou zijn verbonden aan verwijzing naar de Nederlandse regeling, te weten een betere toegankelijkheid van en bekendheid met de regeling, is daarmee komen te vervallen. Artikel 1, onderdeel a, van het onderhavige besluit bestaat daarom eveneens uit een rechtstreekse verwijzing naar de Richtlijn-bijlage.

5. Op de stoffenlijst van de Richtlijn-bijlage staat bij elke stof vermeld met het oog op welke gevaarlijke eigenschap(en) de betreffende stof op de lijst is opgenomen. Zoals in de memorie van toelichting (p. 42) is aangegeven, kan ten aanzien van een gevaarlijke eigenschap van een stof die op de lijst is vermeld, niet het verweer worden gevoerd dat deze eigenschap niet bekend was. Als een «lijststof» echter over een gevaarlijke eigenschap blijkt te beschikken waarmee zij niet op de lijst staat vermeld, dan kan ten aanzien van deze eigenschap het verweer wel degelijk opgaan.

In verband met de afstemming op het milieuschadeverdrag is ervan afgezien de verwijzing naar de Richtlijn-bijlage te beperken tot een aantal van de meest sprekende categorieën van gevaarlijke eigenschappen, zoals die in de laatste volzin van het eerste lid worden genoemd. Het verdrag kent een dergelijke beperking niet (zie art. 2, tweede lid, onder b).

6. Op de lijst van de Richtlijn-bijlage staat een belangrijk deel van de stoffen die na 18 september 1981 in de handel zijn gebracht en waarvan de gevaarlijkheid op grond van de richtlijn verplicht is onderzocht. Daarnaast bevat de lijst een groot aantal stoffen die voor deze datum reeds in de handel waren. Het merendeel van deze zogeheten bestaande stoffen staat echter nog niet op de lijst. Met verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad der Europese Gemeenschappen van 23 maart 1993 inzake de beoordeling en de beperking van de risico's van bestaande stoffen (PbEG L 84) zal een aanvang worden gemaakt met het in kaart brengen van de gevaarlijke eigenschappen van bestaande stoffen.

7. Naast verwijzing naar de stoffen in de Richtlijn-bijlage is in onderdeel b van artikel 1 een verwijzing opgenomen naar het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (BAGA). Dit krachtens artikel 1.1 van de Wet milieubeheer vastgestelde besluit vervangt het op de Wet chemische afvalstoffen (Wca) berustende Besluit aanwijzing chemische afvalstoffen.

De Wca is ingetrokken bij de inwerkingtreding van de wet van 13 mei 1993, Stb. 283, tot uitbreiding en wijziging van de Wet milieubeheer (afvalstoffen).

Het BAGA verwijst in artikel 3 voor de invulling van het begrip gevaarlijke afvalstof in de zin van de Wet milieubeheer naar twee bijlagen bij het besluit. Aangewezen worden aldus in de eerste plaats afvalstoffen die ontstaan bij de in bijlage I, kolom P, vermelde processen en die geheel of gedeeltelijk bestaan uit de afvalstoffen vermeld in bijlage I, kolom A, van het besluit, tenzij in de bijlage anders is vermeld, en in de tweede plaats afvalstoffen die geheel of gedeeltelijk bestaan uit stoffen vermeld in bijlage II, tenzij de concentratie van de stoffen in die afvalstoffen kleiner is dan de in bijlage II daarvoor aangegeven concentratiegrenswaarde.

De onderhavige verwijzing behoeft uiteraard slechts te gelden voor zover de aangewezen stoffen niet reeds onder de verwijzing van artikel 1 onderdeel a vallen.

Aanwijzing krachtens de Boek 8 bepalingen

8. In verband met de toepassing van de bepalingen van de afdelingen 8.11.4, 8.14.4 en 8.19.4 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, wordt in de artikelen 3, 4 en 5 van het onderhavige besluit verwezen naar de Europese Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen langs de weg (Trb. 1959, 171), waarvan de authentieke Franse tekst is geplaatst in Trb. 1959, 81 (hierna: het ADR-verdrag). Dit is conform het systeem van het CRTD-verdrag. Blijkens het verklarend rapport bij het CRTD-verdrag (nr. 36) hebben de opstellers van dat verdrag er bewust van afgezien voor het vervoer per spoor en per binnenschip te verwijzen naar de tegenhangers van het ADR-verdrag voor deze vormen van vervoer, respectievelijk de International regulations concerning transport of dangerous goods by rail (RID) en de International Regulations governing the carriage of dangerous goods on the Rhine (ADNR). De bijlagen bij deze verdragen verschillen overigens nauwelijks van die van het ADR-verdrag.

9. Waar het betreft het vervoer van gevaarlijke stoffen over de zee (afdeling 8.6.4) ontbreekt een verdrag waarbij aansluiting zou kunnen worden gezocht. Met het oog op het toekomstig belang ervan op het gebied van de aansprakelijkheid ter zake van het vervoer van gevaarlijke stoffen over zee, is gekozen voor een afstemming op de omschrijving van «gevaarlijke stof» in het ontwerp voor een internationale regeling waarover momenteel in de Internationale Maritieme Organisatie van de Verenigde Naties wordt gesproken: de Draft International Convention on Civil Liability and Compensation for Damage in connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea (HNS-verdrag). Het betreft het ontwerp zoals dat luidt na de 68e bijeenkomst van het Juridisch Comité van de IMO (dokument LEG 69/3 van 17 mei 1993). De besprekingen over het ontwerp-verdrag zijn in een vergevorderd stadium en een diplomatieke conferentie is voorzien voor 1996. Het is niet te verwachten dat de definitie van «hazardous and noxious substances» in artikel 1, vijfde lid, van het ontwerp – zoals die is overgenomen in artikel 2 van het onderhavige besluit – inhoudelijk nog ingrijpende wijzigingen zal ondergaan. In ieder geval mag er vanuit worden gegaan dat de desbetreffende omschrijving een goede afspiegeling biedt van hetgeen momenteel in internationaal verband wordt verstaan onder «gevaarlijke stof». Opmerking verdient dat, in lijn met hetgeen over de problematiek van de brandstoffen is opgemerkt in de memorie van antwoord aan de Eerste kamer, de aanwijzing in het eerste lid onder a mede de zogeheten bunkerolie omvat. Omdat ten aanzien van olietankschepen een bijzondere wettelijke regeling bestaat in de vorm van de Wet aansprakelijkheid olietankschepen (Wet van 11 juni 1975, Stb. 321, laatstelijk gewijzigd bij de

Wet van 27 november 1991, Stb. 663) is voorts een afbakening gemaakt met de oliën die reeds onder de werking van deze wet vallen.

10. Ten aanzien van alle vormen van vervoer is gekozen voor een directe verwijzing naar internationale regelingen in plaats van verwijzing naar de Nederlandse pendant daarvan. De belangrijkste reden daarvoor is dat uit consultatie van deskundigen en het betrokken bedrijfsleven is gebleken dat de betreffende internationale regelingen een grote bekendheid genieten en, meer dan de Nederlandse regelingen terzake, als ingeburgerd kunnen worden beschouwd. Een bijkomend voordeel is dat door rechtstreekse verwijzing een meer actuele invulling aan het begrip «gevaarlijke stof» wordt gegeven. Dit hangt samen met het feit dat is gekozen voor zogeheten dynamische verwijzingen, zodat ook de wijzigingen van de desbetreffende regelingen na de inwerkingtreding van het onderhavige besluit onder de verwijzing zijn begrepen. Aldus wordt een omschrijving van «gevaarlijke stof» verkregen die de best mogelijke aansluiting biedt bij de laatste ontwikkelingen in wetenschap en techniek.

Vaststelling bedragen beperking aansprakelijkheid

11. De artikelen 8:1218 en 8:1678 BW schrijven voor dat bedragen worden vastgesteld tot welke de exploitant van een voertuig of van een spoorweg zijn aansprakelijkheid uit hoofde van afdeling 8.14.1 respectievelijk 8.19.4 kan beperken. In de artikelen 6, 7 en 8 wordt hier uitvoering aan gegeven.

Eveneens is een bepaling opgenomen die betrekking heeft op de beperkte aansprakelijkheid voor binnenschepen, zoals deze thans is uitgewerkt in de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 951f van het Wetboek van Koophandel. Dit is geschied in deze vorm dat in die maatregel een bepaling wordt ingevoegd die betrekking heeft op het geval van aansprakelijkheid van de eigenaar van het binnenschip op grond van titel 8.11.4 van het Burgerlijk Wetboek.

Opmerking verdient dat in deze maatregel geen bepaling is opgenomen terzake van zeeschepen, waarvan de beperkte aansprakelijkheid immers niet onderwerp van een algemene maatregel van bestuur is, doch volledig in de wet (artikel 740f WvK) geregeld wordt, zodat zij slechts bij de wet gewijzigd kan worden, zulks in aansluiting op de op dit gebied geldende verdragen.

12. Over de hoogte van de verschillende bedragen die in dit besluit zijn vervat heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het wegvervoer, de organisaties in de binnenvaart, de Nederlandse Spoorwegen en met de verzekeraars in het wegvervoer en de binnenvaart. Voor wat betreft het weg- en spoorvervoer moet worden voorop gesteld dat hier – anders dan bij de binnenvaart – nog geen limieten gelden. Introductie daarvan betekent dus voor de betrokken vervoerders dat zij daaraan een nieuw verweer kunnen ontleenen, ook in de gevallen dat zij naar het huidige recht onbeperkt aansprakelijk zijn uit onrechtmatige daad, overeenkomst of, wat wegvervoer betreft uit artikel 31 Wegenverkeerswet. Daarom is hier aansluiting gezocht bij de relatief hoge bedragen van artikel 9, eerste lid, van het CRTD-verdrag, behoudens dat bij het wegvervoer voorzichtigheidshalve in artikel 6, eerste lid, een lagere limiet wordt ingevoerd, die zal gelden voor de gevallen waarin naar huidig recht nog geen aansprakelijkheid bestaat. Dit wordt aangegeven in de aanhef van artikel 6, tweede lid, waar de hogere limiet wordt beperkt tot de gevallen van aansprakelijkheid uit anderen hoofde dan de artikelen 1210–1217 van Boek 8 BW. Duidelijkheidshalve is hieraan toegevoegd dat terzake van deze regel artikel 1213, vierde lid, eerste zin, buiten toepassing blijft. Bij de aansprakelijkheden «uit anderen hoofde» moet worden

gedacht aan onrechtmatige daad, artikel 31 Wegenverkeerswet en overeenkomst, bijvoorbeeld arbeidsovereenkomst.

Ter zake van de binnenvaart hebben andere overwegingen een rol gespeeld. In de eerste plaats is van belang dat de thans geldende bedragen voor de beperkte aansprakelijkheid naar algemeen inzicht voor de onderhavige aansprakelijkheid te laag zijn (vgl. Kamerstukken I, 1993/94, 21 202, nr. 99a, p. 6). Anderzijds worden de bedragen die voor de binnenvaart in het CRTD-verdrag zijn vastgesteld vooralsnog algemeen als te hoog beschouwd. Het ligt daarom voor de hand dat een tussenoplossing wordt gekozen, die verenigbaar is met het voornemen van Nederland tot ratificatie over te gaan van het op 4 november 1988 tussen de Rijn- en Moezelstaten (Benelux, Duitsland, Frankrijk en Zwitserland) gesloten Verdrag inzake de beperking van aansprakelijkheid in de binnenvaart (CLNI). Dit verdrag biedt in artikel 18, eerste lid, de mogelijkheid om nationaal bijzondere limieten voor schade door gevaarlijke stoffen vast te stellen. Bij toetreding tot het verdrag zal Nederland dit voorbehoud maken en in het onderhavige besluit wordt daaraan reeds uitvoering gegeven door de bedragen te verdubbelen ingeval van schade door gevaarlijke stoffen waarvoor de eigenaar van een binnenschip uit hoofde van afdeling 8.11.4 BW aansprakelijk is. Bezien zal worden of in internationaal verband deze limiet nog kan worden verhoogd. Nederland heeft daartoe in november 1993 in de Centrale Rijnvaartcommissie in Straatsburg reeds een voorstel gedaan.

Tot slot verdient opmerking dat als waterverontreiniging is veroorzaakt door een stof die niet op grond van artikel 3 van het onderhavige besluit als gevaarlijke stof is aangewezen, de zojuist bedoelde hogere limieten niet van toepassing zijn. In dat geval geldt het bedrag van het waterverontreinigingsfonds als genoemd in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit van 19 februari 1990, Stb. 96, ter uitvoering van artikel 951f van het Wetboek van Koophandel, zoals dat door het onderhavige besluit wordt gewijzigd. In het bijzonder kan hier worden gedacht aan verontreiniging door olie bestemd als brandstof voor het binnenschip.

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager